

CZĘŚĆ IV: SPRAWOZDANIA**SPRAWOZDANIE Z V ZJAZDU PEDAGOGÓW SPOŁECZNYCH
„PEDAGOGIKA SPOŁECZNA W SŁUŻBIE CZŁOWIEKOWI I WARTOŚCIOM XXI WIEKU”
JACHRANKA, 26-28 LISTOPAD 2013 R.****THE PROCEEDINGS OF THE FIFTH CONVENTION OF SOCIAL EDUCATIONISTS
„SOCIAL PEDAGOGY IN THE SERVICE OF MAN AND XXI CENTURY VALUES”
JACHRANKA, 26 – 28 NOVEMBER 2013**

Rozprawy Społeczne Nr 1 (VIII), 2014

Marzena Ruszkowska

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Ruszkowska M., (2014), *Sprawozdanie z V Zjazdu Pedagogów Społecznych „Pedagogika społeczna w służbie człowiekowi i wartościom XXI wieku” Jachranka, 26-28 Listopad 2013 r.* Rozprawy Społeczne 1, (VIII) s. 53-54

W dniach 26-28 listopada w Jachrance pod Warszawą odbył się V Zjazd Pedagogów Społecznych pod hasłem „Pedagogika społeczna w służbie człowiekowi i wartościom w XXI wieku. W poszukiwaniu nowych metod integracji i rozwoju społecznego”. Organizatorami zjazdu były: Zespół Pedagogiki Społecznej KNP PAN, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet w Białymstoku Wydział Pedagogiki i Psychologii, Wyższa Szkoła Nauk Społecznych „Pedagogium” w Warszawie, Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL, Katolicki Uniwersytet Eichstätt – Ingolstadt w Niemczech oraz Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Komenskigo w Bratysławie.

Myśl przewodnią zorganizowanego spotkania stanowiły słowa Janusza Korczaka: „Tego świata nie możemy zostawić – jakim jest”! Apel korczakowski nawołujący do budowania lepszego świata wpisuje się w funkcje nie tylko tego, ale wszystkich dotychczas organizowanych zjazdów (I zjazd - 31.01-02.02 1937 w Warszawie; II – 25-26 maja 1947 r. w Łodzi, III - 13-14 kwietnia 1957 r. w Warszawie, IV- 23-24 listopada 1981 r. w Warszawie). Według prof. Wiesława Theissa zadania zjazdów pedagogów społecznych polegać mają przede wszystkim na diagnozie i ocenie rozwoju pedagogiki społecznej jako dyscypliny naukowej oraz krytyczno – pragmatycznej ocenie wpływu realiów społecznych, socjalnych, kulturowych i oświatowych na jednostkę.

Założeniem organizatorów, tu szczególnie przewodniczącego Zespołu Pedagogów Społecznych KNP PAN prof. dr hab. Tadeusza Pilcha była koniecz-

ność dokonania refleksji nad transformacją polskiej rzeczywistości, którą należy rozpatrywać nie tylko w kategorii pozytywnych przemian, ale też wielu zagrożeń i niekorzystnych zjawisk społecznych. W celu zdiagnozowania czynników i uwarunkowań różnego typu okoliczności mogących budzić niezadowolone współczesnego obywatela, powstało 25 publikacji (raportów – diagnoz) dotyczących różnych sfer życia opartych o źródła międzynarodowe, krajowe, regionalne czy osobiste autorów. Powstałe opracowania stworzyły I tom materiałów zjazdowych pt: „Zagrożenia człowieka i idei sprawiedliwości” stanowiąc niejako przyczynek i potwierdzenie zasadności zorganizowania tak dużego przedsięwzięcia jakim był V Zjazd Pedagogów Społecznych, skupił on bowiem ponad 200 osób z większości uczelni publicznych i wielu niepublicznych, a także sporą grupę dyrektorów szkół, nauczycieli, wychowawców, pracowników służb społecznych, socjalnych, terapeutycznych i oświatowych.

Trzydniowe dyskusje, obrady, wykłady i polemiki prowadzone były z udziałem tak znamienitych postaci jak: T. Pilch, M. Winiarski, W. Theiss, J. Brągiel, E. Marynowicz – Hetka, E. Jarosz, B. Śliwerski, J. Modrzewski, M. Mendel i wielu innych. Dyskusje i debaty skupiały się wokół najbardziej palących problemów związanych m.in. z marginalizacją i wykluczeniem, życiem społecznym człowieka czy jego funkcjonowaniem w środowisku w sytuacjach różnych zagrożeń. Rozważania wykraczały często poza obszar pedagogiki społecznej obejmując swym zasięgiem pracę socjalną, politykę społeczną i inne dyscypliny pokrewne. Uczestnicy zjazdu brali udział w kilku odrębnych debatach problemowych:

Adres do korespondencji: Marzena Ruszkowska, Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II, ul. Siderska 95/97, 21-500 Biała Podlaska, e-mail: r-ska.marzena@wp.pl, tel. (83) 344 99 11

Debata 1. Człowiek w zmieniającej się przestrzeni życia społecznego (prowadzonej przez prof. J. Modrzewskiego, z udziałem profesorów: M. Mendel, B. Kromolickiej, D. Lalak, J. Nikitorowicza, M. Sobeckiego).

Debata 2. Podstawowe środowiska życia człowieka (moderator: prof. E. Syrek, z udziałem profesorów: P. Muhlpachra, E. Kantowicz, E. Ogrodzkiej – Mazur, K. Segiet, M. Winiarskiego).

Debata 3. Człowiek i środowisko w sytuacji zagrożenia (prowadzący prof. WSNS dr hab. M. Konopczyński, z udziałem profesorów: J. Brągiel, E. Jarosz, W. Ambrozika, J. Szmagalskiego, ks. J. Niewęglowski).

Debata 4. Marginalizacja i wykluczenie. Poszukiwanie metod integracji i wspierania indywidualnego rozwoju (moderator: prof. J. Piekarski, uczestnicy to profesorowie: K. Marzec – Holka, E. Górniewska – Zwołak, B. Matyjas, A. Szczurek - Boruta, A. Żukiewicz).

Wolna Trybuna Zjazdowa: Spory o szkołę, Spory o jakość i kształt stosunków i więzi międzyludzkich, Spory o treść i władztwo kultury, o jej funkcje i kształt w przyszłości (moderator: dr hab. prof. APS B. Smolińska – Theiss, uczestnicy: dr hab. prof. UMK D. Siemieniecka, dr A. Wróbel, dr D. Uryga, dr M. Boryczko, komentator: prof. T. Pilch).

Ponadto zaprezentowano kilka referatów ogólnych m.in.: prof. T. Pilch „Polska i Polacy w zwiernia-dle faktów. Perspektywa społeczna”; prof. W. Theiss „Skąd przychodzimy, z czym przychodzimy? O drogach rozwoju pedagogiki społecznej w Polsce”; prof. A. Radziejewicz - Winnicki „Magia myśli o rewitalizacji społecznej w dobie przemian w twórczości współczesnych polskich pedagogów społecznych (pożytki czy też pozytywistyczne utopie)” prof. B. Śliwerski „Edukacja w III RP. Czas niespełnionych nadziei oraz nowych wyzwań” oraz „Społeczno – pedagogiczny punkt widzenia – wielowymiarowość perspektyw” – w interpretacji dialogicznej prof. E. Marynowicz – Hetki i D. Urbaniak – Zajac.

Z dużym zainteresowaniem spotkała się prezen-

tacja prof. B. Śliwerskiego dotycząca stanu edukacji w III RP. Przedstawił on w niej bowiem aktualne problemy szkolnictwa w Polsce, tj. np.: brak współpracy między szkołą a rodzicami uczniów; brak aktywnie funkcjonujących i angażujących się w życie szkoły Rad Rodziców; zbyt mało kreatywności, innowacyjności w działaniach nauczycieli, wychowawców, dyrektorów szkół; oświata jako narzędzie do osiągania celów w rozgrywkach politycznych.

Wiele wniosła, szczególnie młodym naukowcom debata prowadzona przez prof. WSNS Marka Konopczyńskiego, bowiem obok krótkich prezentacji zaproszonych gości, moderator skutecznie włączył w dyskusję liczne grono uczestników zjazdu. Pozwoliło to na szerszą wymianę przemyśleń, refleksji, własnych doświadczeń, przybliżenie wyników badań dotyczących bezrobocia, ubóstwa, patologii społecznych, uzależnień czy podejmowanych działań profilaktycznych w walce z różnego rodzaju zagrożeniami.

Zjazd spowodował ponowną integrację środowiska pedagogów społecznych, pozwolił dostrzec i zrozumieć aktualne wyzwania wynikające z nowych zjawisk i zaburzeń społecznych oraz stwierdzić, że większość dolegliwości życia obywateli jest skutkiem zaniedbań państwa i przyjętej strategii jego rozwoju. Efektem końcowym zjazdu miało być sformułowanie uchwał i propozycji zmian skierowanych do środowiska polityków, ministrów, premiera, prezydenta RP w sprawie najbardziej palących problemów i potrzeb wymagających natychmiastowej naprawy. Wśród najistotniejszych postulatów wymienić trzeba: konieczność podjęcia przez rząd stanowczych działań dla ochrony polskiego dziecka; wprowadzenia powszechnego bezpłatnego żywienia dzieci w szkołach i bezpłatnych „wyprawek szkolnych” dla dzieci ubogich; objęcie opieką przedszkolną wszystkich polskich dzieci, obowiązkowo od piątego roku życia; priorytetowe traktowanie rodzin wielodzietnych; dokonanie zmian w obowiązującym prawie pracy i wiele innych.